Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

110511

Professor Keilhau har gitt Høyesterett og rettsoppgjøret en kraftig bredside

Realjuridisk sett, sier han at landssvikanordningen var i strid med Grunnlovens § 97

Inntil nå er Keilhaus oppsiktsvekkende uttalelse tiet ihjel

I sine siste leveår utga advokat Kr. Fr. Brøgger en juridisk og rettsøkonomisk oppslagsbok som ga menigmann en utmerket orientering om forskjellige rettsspørsmål.

I 1951 har professor Wilhelm Keilhau besørget en ny og ajourført utgave av boken. Blant annet har han fått med en artikkel som heter «Landssvikoppgjøret», og som i betraktning av at det er London-mannen Keilhau som er forfatteren, er meget leseverdig.

I den nærmere utredning om «landssvik-anordningens» tilblivelse heter det eksempelvis:

«Ved den form anordningen fikk, bygget den på forutsetningen om at den bare skulle fastsette straffebestemmelser og erstatningsansvar for handlinger som alt var straffbare etter den alm. straffelov, den militære straffelov eller den provisoriske anordning av 22. januar *1942*. I realiteten betød imidlertid landssvikanordningen at der ble reist tiltale i en stor rekke saker som aldri var blitt påtalt dersom denne anordning ikke var blitt gitt. Legges realjuridiske betraktninger til grunn, lar det seg således hevde at landssvikanordningen sto i strid med Grunnlovens § 97 som forbyr å gi lover tilbakevirkende kraft. — Høyesterett har dog antatt at der ikke foreligger strid mellom anordningen og Grunnlovens § *97*. Anordningen, som senere ble avløst av lov av *21*. febr. *1947*, er derfor blitt grunnlaget for etterkrigstidens oppgjør med de norske nasister».

Formodentlig må det vel medgis at universitetslæreren, dr. Keilhau, i og med denne uttalelse gir både etterkrigsoppgjøret og ikke minst Norges Høyesterett en bredside av kraftigste slag.

Realjuridisk sett, sier dr. Keilhau, kan det ikke rå noen tvil om at anordningen var i strid med Grunnlovens § 97 og at hele oppgjøret følgelig er deretter. Men, fortsetter han, Høyesterett antok likevel o. s. v.

Ja, det skal være sikkert og visst at Høyesterett har «antatt»! Og når det etter professor Keilhau er på det rene at denne antagelse ikke bygger på real-juridiske betraktninger, så er det bare en forklaring som er mulig. Det er den øyeblikkelige hensiktsmessighet som har beveget den øverste rettsinstans i landet til å treffe avgjørelser som er strid med Grunnlovens § 97 både i ånd og bokstav. Det har med andre ord vært prinsippet om at «målet helliger midlet» som har gått igjen. Man har tøyd på «antagelsen» i begge ender slik at den ble hensiktsmessig for øyeblikkets behov.

Professor Keilhaus utredning understreker meget kraftig den påstand som vi på vårt hold den hele tid har fremsatt. Etterkrigsoppgjøret i Norge bryter med en rettsstats mest fundamentale prinsipper. Det har gått inn som et ledd i makthavernes likvidering av uønskede politiske motstandere. Derfor måtte real-jussen ofres på hensiktsmessighetens alter.

Professor Keilhaus oppsiktsvekkende uttalelse har hittil ikke vært unnergitt noen offentlig kommentar og det er vel bare de færreste som kjenner hans standpunkt i det hele tatt. Noen offentlig drøftelse må vi nok heller ikke vente oss. Statsråd Gundersens taushetsparole dominerer ennå den offentlige diskusjon.

H. G.

ker, var vi ikke lovlydige og sindige, ville sikkert mange

ta går nok i dag, selv ut